

[Viviko.]

gøres betinget af, at han sørger for at fjerne sine efterladenskaber, når han er holdt op.

Tilladelsen ude på søterritoriet kan betinges af udlosning i dansk havn, men vi er nu i socialistisk folkeparti af den mening, at vi simpelt hen må have et forbud mod eksport af disse materialer, fordi vi ved ikke, hvor meget vi har, og som ordføreren for de radikale siger, kan vi en dag stå og skulle importere knuste klipper fra Norge og Sverige for at kunne bygge, lave veje osv. herhjemme.

Vi eksporterer hovedsagelig til Vesttyskland. I 1960 eksporterede vi $\frac{1}{2}$ mill. m³. I løbet af 9 år, i 1969, var vi oppe på 1 mill. m³, og fortsætter det med den fart, kan vi snart få solgt hele Danmark, hvilket kan være lige meget for dem, der vil sælge landet til fællesmarkedet, men det er vi nogle stykker der ikke vil, og vi mener altså heller ikke, at landet skal sælges kubikmetervis, hverken fra søterritoriet eller fra landterritoriet. Jeg kan bebude, at socialistisk folkeparti påtænker at komme med et forslag om forbud mod eksport af Danmarks overgrund, altså ral og grus, der graves inde i landet, fordi vi heller ikke ved, hvor store ressourcerne er dér.

Men vi er indstillet på en velvillig behandling, og vi regner med og håber på at få lovforslaget forbedret igennem udvalget.

Sigsgaard: Det er en central bemærkning i fremsættelsestalen, at man savner en offentlig kortlægning af, hvad der egentlig findes af sømaterialer, og det er vel også derfor, lovforslaget opererer med, at tilladelse til at udnytte materialerne og til at forske skal gives — det står der ikke, men det er vel meningen — næsten i flæng til dem, der har lyst. Jeg synes nok, at det er utilfredsstillende. Jeg synes, at kortlægningen bør ske straks, og at man ikke, sådan som det antydes af ministeren, skal vente på, at afgiftsbeløbene bliver store nok til at finansiere den.

I øvrigt findes meget af materialet jo allerede spredt rundt omkring: Danmarks geologiske undersøgelser, fiskeriministeriet, Charlottenlund Slot, geodætisk institut og andre steder. Det skal samles, det skal bearbejdes, det skal udbygges, og jeg synes altså, at man skal tage fat med det samme. Og så ligger der uden tvivl et stort hemmeligt

materiale hos private entreprenører, og i den forbindelse kan man spørge, om man vil standse denne private forskning. Hvad er tanken dér? Jeg står f. eks. her med et udsnit af et kort, der bruges af fiskere, men så vidt jeg ved ikke kendes eller anerkendes af geologer. Kortet viser hele Nordsøen, og bundmaterialerne fremgår af signaturerne. Sådanne undersøgelser, sådanne kort, burde efter min opfattelse som en selvfølgelig ting udarbejdes af det offentlige.

Hvad lovforslagets bestemmelser om bøde er værd, afhænger dels af kontrollen, som der er blevet stillet spørgsmål om, dels af bødens størrelse, for hvis det bliver bøder som dem, bygningsmyndighederne bruger ved overtrædelse af byggeregulativer og den slags, så er bestemmelsen ikke meget værd. Bøderne må være så store, at de virkelig kan mærkes, for at man kan sikre sig, at loven bliver overholdt.

Lovforslaget tager ikke økologiske hensyn, og det vil jeg gerne give et par eksempler på. Vi ved f. eks., at stenbideren — og den får man jo dansk kaviar fra — er afhængig af stenforekomster på lavt vand under sin gydning. Man ved ikke, hvor mange andre dyr der gælder noget lignende for. Vi ved, at stenrevene bærer en fauna, men vi ved ikke, hvor vigtig den er for omsætningen i havet. Vi ved, at alle tangarterne er afhængige af stenunderlag til at fæstne sig på, men vi kender heller ikke deres rolle for omsætningen i havet, men ved dog, at de spiller en vigtig rolle for fotosyntesen i havet, altså for opbygningen af organisk stof ved hjælp af sollyset. Når vi altså ved lidt — og vi burde vide meget mere — og når det vi ved, godt kan give anledning til en vis bekymring, så burde mindstekravet være, at der i kraft af loven kan nedlægges forbud mod fjernelse af sømaterialer, hvis fjernelsen skader eller bare kan formodes at skade de levende naturforekomster. Så vidt jeg har set, er der ikke gjort opmærksom på disse ting, og de er tilsyneladende ikke taget i betragtning ved udarbejdelsen af lovforslaget. Jeg henstiller, at man under udvalgsarbejdet også interesserer sig for den side af sagen. Dertil kommer, at alle stenrev på mindre end f. eks. 10 m dybt vand måske burde fredes simpelt hen.

Lovforslaget tager heller ikke noget sær-